

Bylae tot
Landbouweekblad
Junie 2021

BOER

MET JOU OOG OP DIE

TOEKOMS

LIG OP DIE DONKER

NEUMAN BROS
DRAKENSBERGER AND MERINO

14^{de}

Veiling

van Veldaangepaste
Drakensberger
Bulle & Verse

Donderdag, 5 Augustus 2021 om 11:00 plaas Newlands Vrede

Aanbod:

50 Veldgetoetste
Drakensberger bulle
120 Dragtige verse

**GRATIS AFLEWERING VAN BULLE
BINNE RADIUS VAN 250KM**

Veiling is onder beskerming van Drakensberger Beestelersgenootskap

Rodney Neuman: 082 746 8142

 Neuman Drakensbergers

INHOUD

- 4 Boer met jou oog op die toekoms
- 6 'n Genootskap wat deeglik diens lewer
- 8 Verlede vorm grondslag van Drakensberger se toekoms
- 12 Antwoord vir gesonde grond
- 14 Resep vir gesonde veld? Laat die natuur vir jou boer
- 18 Herlewingslandbou: Lê klem op diere én veld
- 20 Veilings bied hope waarde aan boere
- 22 'n Aangepaste dier is 'n produktiewe dier
- 24 Voorkoms verklap goeie eienskappe van bees
- 26 Vleisbeeste en voerkrale: Verseker verbruikersvertroue
- 28 Lys van stoettelers

DRAKENSBERGER- BEESTELERSGENOOTSAP VAN SUID-AFRIKA

Henrystraat 118, Westdene, Bloemfontein
051 410 0974
086 666 3426
drakensberger@studbook.co.za
www.drakensbergers.co.za

SKAKELWERK
Purén Marketing & Communications
Cindy Purén
079 883 6335
cindy@puren.co.za

Printed by

novus print

A division of Novus Holdings

VLEISBEES
HOEFTRIMMING

VIND UIT WAAROM MEER
BOERE PROFESSIONELE
HOEFTRIMMERS GEBRUIK

• Professionele hoefversorging | Voorkoming van mankheid
• Suksesvolle behandeling van mankheid | Professionele advies en konsultasie

KONTAK ONS

HOOFKANTOOR
Gert van Zyl (Sakebestuurder)
+27 79 909 996 |
gert@dairysmid.com

Riaan van Zyl
(Operasionele Bestuurder)
+27 79 057 7547
riaan@dairysmid.com

DAIRY SMID HET 'N SPAN IN JOU AREA

www.dairysmid.com www.facebook.com/DairysmidTrimmers/

'n Trekker vir die voerkraal.

Met die 6B trekker kan jy jou spoed reguleer met die druk van 'n knoppie en jou ratte is gesinchroniseer.

Kyk uit op ons Facebook blad vir meer inligting oor #THEJOHNDEEREEDGE

Kontak jou naaste handelaar. **!Glo in meer**

*Bepalings en voorwaardes geld. (Besikbaar by www.deere.com/sub-saharan)
www.deere.com/sub-saharan | africa@johndeere.com | Klantediens: 0800 983 821
JohnDeereAfrica

Boer met jou oog op die toekoms

Die klem in boerdery val ál meer op volhoubaarheid en groter wins. Die Drakensberger, met die getal geregistreerde beeste aan die toeneem, pas goed in by 'n bedryf wat steeds wil groei én daarna streef om omgewingsvriendeliker te wees.

Geregistreerde Drakensberger-diere het die afgelope vyf jaar met meer as 30% toegeneem. FOTO:VERSKAF

Die algemene neiging in die Suid-Afrikaanse landboubedryf is dat die aantal kommersiële boere minder word, terwyl boerderybedrywighede groter word. In die afgelope vyf jaar het die getal geregistreerde Drakensbergers egter met meer as 30% toegeneem, terwyl die hoeveelheid telers stadiger, maar wel geleidelik toegeneem het. Kuddes word dus groter en die hoeveelheid telers neem ook toe.

Danksy die diere se vermoë om in 'n omgewing te produseer waar toenemend druk op volhoubare winsgewendheid geplaas word, verkies meer boere Drakensbergers. Die vraag is sekerlik waarom.

In alle aspekte van die samelewing val die klem al hoe meer op langtermynvolhoubaarheid en om die mens se impak op die natuur en sy omgewing te verminder. Dit is ook presies wat die doel van herlewingslandboupraktyke is.

As 'n inheemse beesras is die Drakensberger by uitstek geskik om deel te vorm van 'n landboustelsel wat ten doel het om nie net sy impak op die natuur te verminder nie, maar om deel te wees van 'n oplossing wat die omgewing kan verbeter. Danksy eienskappe soos aanpasbaarheid en gehardheid kan hierdie diere beter funksioneer in hul omgewing en minder druk plaas op natuurlike hulpbronne en die omgewing, teenoor diere wat nie aangepas is nie.

MEER VLEIS PER HEKTAAR

Om suksesvol te boer in 'n omgewing waar volgehoue druk op winsgewendheid geplaas word, moet daar geboer word met vee wat die vermoë het om met minimale produksie-insette volhoubaar te produseer en te reproduseer. Meer kilogram vleis per hektaar moet teen 'n laer koste geproduseer word.

'n Swaar speenkalf kan nie 'n boer op die plaas hou as die kalf

meer kos om te produseer as wat jy vir hom kan kry nie.

Daar is 'n klemverskuiwing van produksie per dier na opbrengs per hektaar, dus wins per hektaar. Boere moet die totale kilogram vleis wat per hektaar geproduseer word, tot die maksimum verhoog, terwyl die uitgawes per hektaar beperk moet word. Aanpasbaarheid en gehardheid, tesame met optimale reproduksie, is van die belangrikste eienskappe waarvoor diere moet beskik om 'n suksesvolle bydrae te lewer.

LEES MEER

Hierdie bylae het ten doel om 'n oorsig te gee oor die beginsels van herlewingslandbou, veldverbetering en weidingsbestuur, asook verskillende weidingstelsels wat suksesvol gebruik word om grond en veld volhoubaar te verbeter. Hoe die beeste lyk wat binne hierdie stelsels produseer en reproduseer, word ook bespreek. Laastens word gekyk na voerkrale se vereistes ten opsigte van die kalf wat hulle as ideaal beskou.

Baie dankie aan almal wat 'n bydrae gelewer het om hierdie bylae 'n werklikheid en 'n sukses te maak. Dit is 'n belegging in die landboubedryf se langtermynvolhoubaarheid.

Boer met 'n oog op die toekoms. **LBW**

Mnr. Willie Landman is voorsitter van die Drakensberger-beestelersgenootskap van Suid-Afrika.

NAVRAE: Mnr. Willie Landman,
e-pos: willie@blackhills.co.za

VOORLOPER IN VEEHANTERINGS TOERUSTING!

Brand Toerusting

Nek & Lyfklamp

Webwerf

Facebook Blad

012 250 2188

066 299 7939

sales@taltec.co.za

Waar data en praktyk
met Passie ontmoet

Willie Landman
083 257 8511

*Genetically Engineered
since 2009*

Jean van der Merwe
082 719 75211

Die Drakensberger-beestelers-genootskap van Suid-Afrika beskerm die Drakensberger deur streng keuring, navor-sing en be-marking, en deur die standaard van voortreflikheid landwyd toe te pas.

'n Genootskap wat deeglik diens lewer

Vra jy wat die Drakensberger-beestelersgenootskap aan sy lede bied, is die antwoord 'n deeglike een' – net soos die diens wat jy van dié genootskap kan verwag.

Op 7 November 1947 is die Drakensberger-beestelersgenootskap van Suid-Afrika gestig om hierdie unieke inheemse ras te beskerm. Die genootskap het 'n Standaard van Voortreflikheid aanvaar waaraan Drakensberger-stoetdiere moet voldoen.

Die nageslag van stoetdiere word jaarliks deur keurders van die genootskap op elke stoet-teler se plaas volgens hierdie standaard beoordeel en gekeur. 'n Dier wat die keuring slaag, word dan met die gesogte "D" op die linkerskouer gebrandmerk. Hierdie keuringstoere vind jaarliks in Maart, April en Mei landwyd plaas.

Die genootskap bied jaarliks opleidingskursusse aan waartydens voornemende keurders teoretiese en praktiese opleiding ontvang. Mense wat hierdie kursus slaag, is dan keurders-in-opleiding. Ná drie keuringstoere onder leiding

van 'n senior keurder kan só 'n leerder tot 'n junior keurder vorder. Ná 'n verdere drie toere, waartydens die junior keurder deurgaans gunstige verslae moet ontvang, kan hy as 'n senior keurder aanbeveel word.

'n Jaarlikse opknappingskursus vir keurders word in Februarie aangebied.

Die genootskap, saam met 'n streekklub, bied jaarliks die algemene jaarvergadering aan. Die finansiële state van die voorafgaande jaar word onder meer voorgelê, die begroting vir die daaropvolgende jaar word goedgekeur, en drie raadslede word verkies. Die raad bestaan uit nege verkose lede wat vir drie jaar in die raad dien, ere-presidente, asook gekoöpteerde lede. Die president kies 'n dagbestuur van vier raadslede wat die daaglikse bedrywighede van die genootskap bestuur.

BEMARKING

Die genootskap is verantwoor-

delik vir die bemarking van die ras, wat 'n groot verskeidenheid bedrywighede insluit, soos:

- Advertensies in landboutydskrifte.
- Die aanbieding van die jaarlikse nasionale Drakensberger-veiling in Junie.
- Borgskappe, aanbiedings en uitstallings op boeredae, inligtingsdae en geleenthede, soos die Nampo-Oesdag en *Landbouweekblad* se konferensies oor herlewingslandbou.
- Radio- en televisie-onderhoude.
- Die samestelling van rasjoernale.
- 'n Bylae in landboutydskrifte.
- Die aanbieding van inligtingsdae.
- Die instandhouding van die webwerf, Facebook-blad en ander aanlyn profile.
- Die maak en opstel van reklamemateriaal, soos naamborde, dagboeke en -beplanners, klere en advertensies.

■ Die aanbied van interaktiewe aanlyn gespreksessies waar boere saam gesels oor beste praktyke.

■ Bou samewerkingsooreenkomste en verhoudinge met ander belangrike belangheb-bendes in die bedryf ten einde die ras te bevorder.

SA Stamboek is verantwoordelik vir die verwerking en berekening van prestasiedata en die teelwaardes van stoetdiere volgens die nuutste internasionale modelle en metodes.

VEILINGS

Die jaarlikse nasionale veiling, produksieveilings en klubveilings word onder die beskerming van die genootskap aangebied.

Diere op hierdie veilings is:

- Met passie geteel en streng geselekteer.
- Geteel uit die koningin van koeie.
- Volgens die Standaard van Voortreflikheid gekeur en het die "D"-brandmerk.
- Prestasiegetoets deur die teler en aangeteken deur SA Stamboek.
- Gedokumenteert in 'n veilingskatalogus opgestel deur SA Stamboek en nagegaan deur die genootskap.
- Vrugbaar en vry van geslagsiektes, getoets en gesertifiseer volgens die standaarde van die genootskap.

NAVORSING

Die tegniese subkomitee van die genootskap spits hom toe op navorsing ten gunste van die vooruitgang en bevordering van die ras. 'n Aantal wetenskaplike studies is in die onlangse verlede voltooi en gedokumenteert in artikels en/of MSc-studies.

Hierdie artikels is elektronies beskikbaar by www.drakensbergers.co.za – die genootskap se webwerf. **LBW**

NAVRAE: Alle aktiwiteite word gekoördineer vanuit die genootskap se kantoor in Bloemfontein. Vir inligting oor telers in jou omgewing of die ras, bel gerus die kantoor by **051 447 3964** of besoek die webwerf: www.drakensbergers.co.za

TEELWAARDE INDEKS - 27 April 2021

Dier Identifikasie Nummer	VPunt	Geboorte gewig indeks direk	Speen		Gem. Daaglikse toename Tw index	Voeromset Verhouding Tw index	Skrotum - omtrek Tw index	Liggaams Lengte Tw index	Oogspier-area Tw index	Vleisop-brengs Tw index	Koei Doeltref-fendheid	Produk-siewaarde Tw Index	Koei-waarde Tw index
			Direk Tw index	Maternale Tw index									
GR170346	78	108	113	95	137	120	128	121	114	123	103	113	107
GR170386	70	107	104	83	108	86	99	117	102	107	87	91	87
GR180214	83	91	120	93	114	97	99	121	115	123	105	113	111
GR180215	80	85	123	87	139	144	129	122	111	119	100	113	107
GR180216	78	108	108	78	98	92	123	116	89	101	82	102	101
GR180217	76	90	110	89	107	85	94	111	87	102	95	100	102
GR180218	77	100	118	89	136	146	107	117	98	118	98	109	102
GR180221	82	105	108	70	84	108	94	78	70	91	76	93	96
GR180223	78	92	109	85	126	119	125	115	82	111	91	112	108
GR180224	76	87	106	76	107	106	117	103	70	96	81	104	103
GR180225	79	96	116	94	98	90	115	116	112	114	102	112	108
GR180232	72	101	113	82	105	108	108	107	86	103	90	109	108
GR180235	70	105	107	76	102	113	81	99	57	100	84	106	108
GR180236	85	83	129	96	140	148	135	124	131	128	110	116	110
GR180238	87	92	119	88	134	129	87	120	147	120	101	106	102
GR180239	74	106	104	96	124	101	85	117	120	109	104	120	124
GR180241	80	81	141	102	140	130	125	126	146	137	124	124	119
GR180243	77	103	120	66	129	120	87	118	103	112	85	112	111
GR180250	76	100	120	107	134	135	124	129	120	124	118	127	126
GR180251	73	67	115	106	137	145	115	116	127	119	111	98	92
GR180259	70	93	122	94	118	90	100	134	108	124	115	127	127
GR180261	76	81	118	77	142	143	112	112	74	117	86	95	88
GR180263	78	78	127	85	134	113	135	132	127	125	108	115	108
GR180265	83	82	124	101	142	121	142	131	150	129	116	114	105
GR180270	71	94	108	95	110	109	96	110	125	109	96	91	86
GR180272	87	107	112	92	108	101	99	116	102	108	104	111	113
GR180275	75	72	118	97	105	104	92	122	144	108	110	103	100
GR180276	84	99	122	106	142	131	130	127	150	136	116	123	115
GR180278	76	93	116	99	134	132	124	117	126	121	108	110	106
GR180285	80	96	115	112	135	143	120	104	105	118	114	108	102
GR180288	85	100	106	69	105	103	105	98	80	92	77	105	102
Rouvus aanbod gem tw.	77	93,61	115,84	89,84	121,74	116,52	110,71	116,00	108,97	114,32	99,90	109,10	105,94

Kom kyk vir uself!

25ste
PRODUKSIEVEILING

DONDERDAG
22 JULIE 2021

KALKFONTEIN • VENTERSBURG

GPS

S 270 55.859"
E 0270 13.466"

Willie Snyman: 082 375 2524
Frik Roux Sel: 083 455 1264
Gawie Roux Sel: 083 264 5487

Rouvus en Delram nooi u uit na 'n dag met TOP Ginetika!

Verlede vorm grondslag van Drakensberger se toekoms

Die Drakensberger se aanpasbaarheid, vrugbaarheid, goeie moeder- en melkeienskappe, langlewendheid, groeivermoë, karkasgehalte en voeromsettingsverhouding is die ideale kombinasie om op bykans enige plaas waarde toe te voeg. Dié eienskappe het danksy 'n ryke geskiedenis ontwikkel.

Die Uys-beestelersvereniging het op 1 Mei 1946 tot stand gekom. Die Uys-beeste se naam is later na die Drakensberger verander.

Aseg Suid-Afrikaanse beeste kan Drakensbergers aanspraak maak op die beskrywing van “inheems en aangepas” sonder vrees vir teenspraak.

Mnr. Henk Delpont, ondervoorsitter van die Drakensberger-beestelersgenootskap van Suid-Afrika, kan dié stelling beaam. Hy bestuur sy eie stoetery en kudde by die Delram-boerdery naby Ficksburg in die Vrystaat saam met sy vennoot, mnr. Pieter Esterhuizen.

“Ek was jare lank 'n saaiboer voordat ek met beeste begin boer het. Uit ervaring kan ek sê dat 'n bees wat min moeite verg en genoeg vleis vanaf die veld produseer, 'n waardevolle bydrae tot enige boerdery sal lewer. Die waardetoevoeging geld soveel te meer waar saaiboere herlewingslandbou toepas of vollediger bewaringslandboupraktyke wil begin volg.”

Die ras se geskiedenis en oorsprong is volgens Delpont die sleutel tot die Drakensberger se genetiese voordeel. Hy gaan haal die storie in 1652 met die aankoms van Jan van Riebeeck se geselskap en hul handeldry-

wery met die oorspronklike Khoisan-inwoners. Die setlaars het baie van die inheemse swart beeste gehou en hulle is as trekdiere en later selfs as belastingbetaling aanvaar in Simon van der Stel se tyd.

Tydens die verkenning van die Kaapse binneland en die vestiging van plase verder weg van die kus is ander swart beeste met soortgelyke Sanga-eienskappe by plaaslike stamme verkry.

GRYSHOEK

Die Uys-familie en hul swart beeste was een van die families wat in die 19de eeu aan die Groot Trek begin deelneem

het. Die pad wat die Uyse vanuit Grahamstad na 'n beter heenkome gevolg het, was moeilik. Net sterk diere met 'n goeie gestel en siekteweerstand het die paal gehaal. Die veeldoeligheid van die swart beeste was noodsaaklik en hul diens as trekdiere, melkdiere en slagvee was legendaries.

“Die groep diere wat eindelijk saam met die Uyse in die Wakerstroom-omgewing in die hedendaagse Mpumalanga gevestig het, het later 'n beduidende rol in die ontstaan en uitbou van die moderne Drakensberger gehad,” sê Delpont.

Dié vestigingstyd op die plaas

Gryshoek het plaasgevind ná konflik met die Zoeloes (omstreeks 1874).

Tot met die ontdekking van goud aan die Witwatersrand is die beeste grootliks met die oog op trekdiere geteel. Die produk was diere met sterk en groot voorkwarte, terwyl die agterkwarte oorwegend lig en klein was. Soos bevolkingsgroei, tegnologiese vordering en meganisering plaasgevind het, het die klem na vleisproduksie verskuif.

Verskeie moeilike tydperke het egter vir die plaaslike veebedryf en die ontwikkelende Drakensberger-beesras voorgelê. Die belangrikste hiervan was:

- Die uitbreek van runderpes in 1896, toe sowat 746 500 beeste gevrek het.
- Die Anglo-Boereoorlog (1899-1902), toe sowat 600 000 beeste van kant gemaak is.
- Die Wet op Veeverbetering van 1934, toe die Uys-bees (Vaderlanders) nie as 'n ras erken is nie ('n staatsubsidie is destyds slegs vir die gebruik van bulle van erkende beerrasse betaal).

Mnr. Swart Dirk Uys het ná die Anglo-Boereoorlog die Uys-beeste, soos hulle toe ►

Drakensbergers lewer 'n waardevolle bydrae tot bewaringslandbou.

westend
landgoed

Die Tuiste van Suiwer Drakensbergers vir meer as 40 Jaar

Ons bied elke jaar 'n produksieveiling van Top gehalte Vroulike diere aan in Maart.

Die aanbod bestaan altyd uit:

3-in-1 Koeie met kalwers, Dragtige koeie en Dragtige Verse

Morgenzon

Hannes Lombard 083 629 4165

Hano Lombard 083 630 1273

MAMBANE

Drakensbergerstoet

Louis Botha
Sel: 082 825 2431
E-pos: bothaboerdery04@gmail.com
Rosedale - Vrede

◀ bekend was, verder begin verbeter.

Die Uys-beeste was bekend en invloedryk in die omgewing, maar is nie as 'n ras erken nie. Talle eienaars van Uys-beeste het met ander rasse, soos die Angus en South Devon, begin kruisteel toe die Wet op Veeverbetering in 1934 geproklameer en die gebruik van ongeregisteerde rasse gepenaliseer is.

Mnr. Joey Uys het aangehou om Uys-beeste in sy geslote kudde te teel en het hom ernstig beywer om die Uys-bees amptelik as 'n ras erken te kry.

Op 1 Mei 1946 het die Uys-beestelersvereniging onder sy leiding tot stand gekom. Uys se moeite was nie vergeefs nie.

In 1947 het 'n kommissie van die departement van landbou 'n verslag voorgelê wat aanbeveel het dat die Uys-bees as 'n ras ingevolge die Wet op Veeverbetering van 1934 aanvaar moet word. Omdat Uys-beesontwikkeling meestal daar plaasgevind het en in groot getalle in die weidingsgebiede van die Drakensberge voorgekom het, is aanbeveel dat die naam van die ras na Drakensberger verander word.

Die sogenoemde "Tin Tin Blacks", Buys-, Kemp-, Landman- en Brookes-beeste verdien ook om vermeld te word danksy hul wesenlike bydrae tot die Drakensbergers se genepoel.

Die Drakensberger-beeras het amptelik op 7 November 1947 ontstaan met die stigting van die Drakensberger-beestelersgenootskap van Suid-Afrika. Met die eerste inspeksies in Februarie 1948 is 621 diere aangeteken. Teen einde 1954 was die syfer 1 723 diere, waarvan 73 bulle was. Teen 1961 was daar 4 752 aangetekende diere. In Mei 1969 is die Drakensberger-beestelersgenootskap as 'n assosiaat-lid tot SA Stamboek toegelaat en in 1972 as 'n volle lid. Tans is die getal geregistreerde diere meer as 15 000.

In 1980 het die telersgenootskap besluit om prestasietoetsing verpligtend vir toelating tot lidmaatskap te maak. Sederdien kom slegs prestasie-getoetste

Prestasietoetsing as voorwaarde tot lidmaatskap van die genootskap is sedert 1980 verpligtend.

Meer as 15 000 diere is tans by die Drakensberger-beestelersgenootskap geregistreer.

diere vir inspeksie en registrasie in aanmerking. Omdat die hele ras aan prestasietoetsing onderwerp is, het die eerste ontleding volgens Blup (Best Linear Unbiased Prediction) in Suid-Afrika op die databasis van die Drakensberger plaasgevind.

Vandag boer die nasate van hierdie pioniers, die broers mnre. Pikkie en Johan Uys, steeds met Drakensbergers op Gryshoek. Pikkie is 'n geesdriftige raadslid van die genootskap en tree gereeld as organiseerder van keurder- en beoordelaarskursusse op.

TEELWAARDES

Die Drakensberger, wat in die

moeilikste omstandighede denkbaar ontstaan het, is vandag 'n gewilde ras en beslis 'n "wins-bees" wat in vennootskap en harmonie met die natuur gedy. Dit word dikwels uit die oog verloor dat hierdie ras uit 'n tydperk dateer toe diere natuurlik aangepas moes wees om te oorleef. Omdat geen dipmiddels of beproefde medisyne bestaan het nie, moes hulle vlieë, muskiete, bosluise en parasiet-oorgedraagde siektes kon weerstaan.

In sy moderne gewaad is die Drakensberger nie net aangepas vir sy omgewing in Suider-Afrika nie, maar ook by die ekonomiese klimaat, sê Delpont.

Danksy hedendaagse navor-

sing oor die ras en produksiedata en -aantekeninge deur telers is die ras nou in 'n beter posisie om makliker volgens ekonomiese eienskappe te selekteer en voordeel daaruit te trek.

In Mei 2018 het SA Stamboek die eerste genomies-verrykte teelwaardes vir die ras bekend gestel. Dit stel telers in staat om teelbesluite met groter sekerheid te neem, gegrond op teelwaardes. Die Drakensberger is slegs die derde ras en die enigste inheemse ras in Suid-Afrika wat hierdie besonderse mylpaal kon behaal. **LBW**

NAVRAE: Web: www.drakensbergers.co.za

PRODUKSIEVEILING

Jaarlikse September

Plaas Driehoek Bultfontein | 11:00

Vir meer inligting:

Freddie Wasserfall (Otjiwa) 082 556 4452
Neels Wilken (Jesumar) 083 638 2152
Fanie van Dyk (Brakenjan) 082 774 4952
Carel Nel (Grasmunt) 082 828 1984

Frannie du Toit (Turfkui) 072 355 7601
Monja Esterhuizen (Mobaza) 084 580 5808
Petri Bezuidenhout 082 859 7023
6+ Drakensberger telers

Waldberg Drakensbergers

Sedert 1890

**Bulle beskikbaar op
Ermelo Alleras veiling, 28 Julie en
OTDK Klub veiling, 11 Augustus.**

Udo en Chantelle Beneke
Lüneburg, KZN | 082 797 8088
waldbergdrakensbergers@gmail.com

- **NASIONALE VEILING 24 JUNIE**
Parys Afridome
- **KURUMAN RAM- EN BULVEILING 6 AUGUSTUS**
Kuruman Veilingskrale
- **NOORDWES KLUBVEILING 1 SEPTEMBER**
Plaas Jakkalsfontein

082 772 7716 | johannfourie1964@gmail.com | www.blackfoxcattle.co.za

Antwoord vir gesonde grond

Die heropbou van grond deur middel van bewaringslandbou is 'n belangrike faktor in die toekomstige volhoubaarheid van gemengde gewas-en-veeboerderye. Wêreldwyd rus dié taak op die huidige geslag produsente. Hier is raad oor die basiese beginsels.

Bewaringslandbou is hier om te bly en die sukses daarvan word bepaal deur hoe goed dit toegepas word.

“Die manier waarop die mens in die toekoms gaan boer, gaan óf meer koolstof in die lug plaas en verder tot aardverwarming, stofstorms en grondagteruitgang bydra, óf dit gaan koolstof terugplaas in die grond, reg onder ons voetsole waar dit hoort. Só kan ons deel word van die langtermynoplossing,” sê dr. Hendrik Smith, bewaringslandboufasiliteerder verbonde aan Asset Research en die Mielietrust.

Die sleutel tot grondgesondheid, die beter bestuur van aardverwarming, en produktiwiteit en volhoubaarheid lê opgesluit in die balansering van koolstofvlakke in die atmosfeer en die grond.

“Bewaringslandbou is die enigste manier waarop dit in

die praktyk kan plaasvind. Op elke hektaar waar grondorganiese materiaal met net 0,1% verhoog word, word 8,9 ton koolstofdioksied (CO₂) vasgelê. Dit is merkwaardig. In die praktyk word dit reeds deur verskeie goeie bewaringsprodusente oortref,” sê Smith.

Bewaringslandbou behels die toepassing van dié praktyke:

Beperk grondversteuring.

Grondversteuring moet sover moontlik vermy word om die agteruitgang van grond te keer. Die mikpunt is om in onversteurde, maar goed bedekte grond te plant sonder meganiese grondvoorbereiding deur middel van minimum- of geenbewerkingspraktyke. Spesiale geenbewerkingsplanters is hiervoor nodig. Nog voordele is 'n groot afname in energieverbruik en die vrystelling van kweekhuysgasse.

Plante is die belangrikste skakel tussen die son se energie en die grond. FOTO: VERSKAF

Organiese grondbedekking.

Grondbedekking beskerm grond teen erosie. Namate grondbedekking van 100% tot 1% verminder, verhoog die erosietempo met sowat 200%. Grondbedekking van minstens 30% is nodig, maar die ideaal is 100%. Die praktyk van braaklande is 'n “selfvernietigende oefening” en moet tot elke prys vermy word, volgens die internasionale grondgesondheidspesialis dr. Christine Jones. Tydens droë tydperke rig winderosie groot skade aan, gevolg deur watererosie tydens donderstorms, wat ál hewiger gaan word. Grond kan maklik bedek word deur oesreste en dekgewasse.

Lewende wortels. Hoewel baie bronne van voedingstowwe in grond voorkom, sê Smith daar is nie 'n beter hulpbron as die vloeibare koolstof wat lewenskragtige wortels vrystel nie. Dié vloeibare koolstof hang af van die fotosintesevermoë van die dekgewasstelsel wat toegepas word. Elke plant stel sy eie unieke weergawe van vloeibare koolstof vry wat verskeie biologiese samestellings soos suiker, ensieme en aminosuur bevat.

Gewasdiversiteit en dekgewasse.

Plante is die belangrikste skakel tussen die son se energie en grond. “Hoe meer en hoe langer plante in die grond groei (of lewende wortels in die grond het), hoe vinniger vind die opbou van koolstof in die grond deur die vloeibarekoolstofbrug plaas,” sê Smith.

Meer as twee gewasse moet verkieslik in rotasie of assosiasie wees. Die gebruik van multispesie-dekgewasstelsels om hierdie biologiese proses te versnel, neem vinnig toe.

Dekgewasse bied ook die ideale oplossing aan produsente wat weens droë toestande nie betyds kontantgewasse kon

plant nie. 'n Geskikte dekgewas of -mengsel kan enige tyd van Januarie tot Maart gevestig word om die grond te beskerm en te verbeter, maar ook om veevoer van goeie gehalte te voorsien. 'n Dekgewasmengsel vir die winter, wat verkieslik voor middel Maart geplant moet word, bestaan uit swarthawer (30 kg/ha), weiwieke (15 kg/ha) en radysse (3 kg/ha).

Die integrasie van diere. Die integrasie van diere in bewaringslandboustelsels is 'n voorrangsaak vir telersgroepe soos die Drakensberger-telersgenootskap van Suid-Afrika, waarvan die lede hulle met die beginsels van bewaringslandbou vereenselwig. Lewende hawe, soos beeste, skape, varke en hoenders, wat dekgewasmengsels en natuurlike weiding benut, is deel van die natuurlike ekosistelsel wat tot die diversiteit van gewasse bydra.

Met die toepassing van hoëdigtheidsbeweiding in 'n weidingstelsel word 30-50% van die beskikbare plantaardige materiaal op 'n weiveld benut. Smith sê dié benutting kan hoër wees op natuurlike weiding, wat die wortelontwikkeling van plante bevorder en sowat 80% van die benutte voedingstowwe in die vorm van mis herwin. Indien 'n voldoende blaaroppervlak van plante deur die jaar behoue bly, word die uitwerking van beweiding op die kapasiteit van fotosintese verlaag. Dit bespoedig die herstel van die weiding.

Kort siklusse van hoëdigtheidsbeweiding oor 'n tydperk van 12 maande, gevolg deur 'n voldoende rustyd, sal die hoeveelheid, gehalte en diversiteit in die weiding aansienlik verhoog. “Dit lei ook tot verbeterde koolstofvaslegging in die grond,” sê Smith. Die organiese bemesting van digte troppe beeste op 'n klein oppervlakte maak bemesting met anorganiese kunsmis oorbodig. **LBW**

NAVRAE: Dr. Hendrik Smith,
e-pos: smith.hendrik@gmail.com,
082 331 0456.

Koos van Niekerk
Amersfoort

Eerste Produksieveiling
11 Mei 2022

Sel: 083 278 9699 | E-pos: koos@kojobdy.co.za

Resep vir gesonde veld? Laat die natuur vir jou boer

Hoëdruk- en ultrahoëdrukbeweiding is gonswoorde as deel van herlewingslandbou, maar wat behels dit en hoe moeilik is dit om daarmee te begin en vol te hou? 'n Weidingskundige en 'n boer wat al sy skoolgeld betaal het, verduidelik hoe boere sáám met die natuur kan boer.

Weidingsbestuur in die konteks van herlewingslandbou gaan daaroor dat boere terugkeer na die natuur se manier van doen.

“Goeie herlewingslandbou behels om historiese landboupatrone so goed moontlik na te boots. 'n Mens doen dit deur hoëdruk- en ultrahoëdrukbeweiding,” sê mnr. Frits van Oudtshoorn, 'n weidingskundige. Hy het op 'n webinaar van die Drakensberger-beestelergenootskap van Suid-Afrika oor weidingsbestuur gepraat.

“Dit is hoog tyd dat daar herlewings in weidingsbestuur kom, want Suid-Afrika se veld is regtig nie in 'n goeie toestand nie.”

Hoëdruk- en ultrahoëdrukbeweiding is gegrond op die voordele wat die groot migrasies van wild vir die veld se welstand ingehou het.

Van Oudtshoorn beskryf die weidingstelsels as hernuwings-en-restourasietipe metodes.

Voorheen was grasvelde, savanne en droë dele, soos die Karoo, blootgestel aan die migrasie van groot troppe diere. Dit het 'n belangrike impak op die natuur gehad, wat verlore gegaan het nadat die eerste heinings vir boerdery gespan is. Een daarvan was 'n nie-selektiewe beweidingsspatroon waarin diere min of meer alles gevreet het – nie net gras nie, maar ook kruidagtige plante. Dit het tot 'n groter verskeidenheid voedingstowwe in hul dieet gelei. Diere het plante ook redelik kort afgevrete en eers maande

Die weidingskundige mnr. Frits van Oudtshoorn sê om goeie herlewingslandbou toe te pas, moet die boer historiese landboupatrone naboots.

of selfs 'n jaar later na dieselfde gebied teruggekeer.

“Ek sê nie daar was nooit diere op plekke waar die migrasies reeds verby was nie. Daar het altyd 'n paar agtergebly. Hulle het leeuks geword, en só is die genepoel van die grasvreter gesond gehou. Roofdiere en droogtes het ook 'n rol gespeel in die balans tussen die vraag na voeding en die voer wat beskikbaar was.

“Ná 'n droogte het die diere stadig aangeteel. Daar was dus nie oorbeweiding tydens of direk ná 'n droogte nie en die veld kon redelik maklik herstel. Dit is egter nie maklik om dit vandag in praktyk toe te pas nie. Dit is moeilik om diere te verminder.

Daarom hou ons hulle kunsmatig aan die lewe deur hulle te voer. Een van die beginsels van herlewingslandbou is egter om net jou beste diere tydens droogtes te hou en die natuur na te boots deur van jou swak diere, dus die swak teelmateriaal, ontslae te raak,” sê Van Oudtshoorn.

VERTRAPPING

Nog 'n belangrike impak van die groot migrasies wat met hoëdruk- en ultrahoëdrukbeweiding nageboots word, is die bydrae van vertrapping tot veldgesondheid.

“Tot sowat tien jaar terug het die meeste mense gedink vertrapping is 'n slegte ding. Ons

het egter intussen besef vertrapping en swaar vertrapping is eintlik goed, solank dit op kort termyn is.

“Saad ontkiem nie as dit op die grond lê nie; dit moet ingetrap word. 'n Magdom sade kry dus ná so 'n vertrapping die kans om te ontkiem. Nie net die vorige jaar se saad nie, maar ook die saad van die vorige jare is kiemkragtig.”

Nog 'n gunstige impak van migrasie was dat die diere se mis en urine goed versprei was en nie soos vandag alles in een hoek van 'n kamp of naby 'n krip lê nie. Dit voed die grondorganismes, en die hersirkulasie van voedingstowwe vind dan vinniger plaas.

WAAR BEGIN JY?

Mnr. Danie Slabbert, wat naby Reitz in die Vrystaat boer, is reeds geruime tyd besig met ultrahoëdrukbeweidingsprojekte waarby Van Oudtshoorn betrokke is.

“Jy staan nie een oggend op, begin dit doen, en alles is maneskyn en rose nie. Dit verg ’n groot skuif in jou gedagtegang. Dit verg ook ’n groot verandering in jou plaasbestuur, grond, veld en arbeid,” het Slabbert op die webinaar gesê.

Elke boer se omstandighede verskil wat betref vermoë, infrastruktuur en hulpbronne, en daarom gaan elke boer so ’n projek anders benader.

“Ek het grond verkoop, beeste gekoop en dadelik my belading vervierdubbel, maar ek het begin met tien jaar ondervinding van bewaringslandbou agter my.”

Slabbert se raad aan boere is om hul kampe te verdeel en in ’n gedeelte daarvan hoëdrukbeweiding te beoefen, pleks van om halsoorkop die hele plaas om te skakel, wat tot onnodige foute kan lei. Hy waarsku egter die boer wat klein begin, om nie daar vas te haak nie.

Daar is ook boere wat glo hierdie beweidingstelsels gaan nie vir hulle werk nie.

“Die ongunstige uitkyk op ultrahoëdrukbeweiding is meestal deur mense wat in ’n moeilike posisie is om dit te doen. Ek dink veral aan deelydse boere. Ultrahoëdrukbeweiding het redelik hoë bestuursinsette nodig en daar is diegene vir wie dit nie moontlik is om daardie insette op die plaas te lewer nie. Maar hulle moet dit ook nie as ’n verskoning gebruik om nie hul weidingsbestuur te verbeter nie,” het Van Oudtshoorn gesê.

“Jy kan steeds jou huidige stelsel stelselmatig intensiewer maak deur kampe te onderverdeel en dan in sekere kampe met strookbeweiding te begin of hoëdrukbeweiding in een kamp toe te pas.”

Mnr. Willie Landman het presies dít op sy plaas tussen Potchefstroom in Noordwes en Parys in die Vrystaat gedoen.

Mnr. Danie Slabbert, boer van Reitz in die Vrystaat, sê ultrahoëdrukbeweiding gebeur nie oornag nie. Dit verg ’n groot bestuurskuif.

“Ons volg ’n stelsel iewers in die middel, na hoëdruk se kant toe. Ons belaaï kampe met so-wat drie beeste per hektaar, wat relatief laag is. Dit word dan net vir ’n week bewei voordat ons aanskuif.”

Die beginsel is om die diere te skuif voordat hulle die smaaklikste grasspesies in die grond invreet sodat hergroei kan plaasvind. “Die meeste van die gewenste grasse begin eers ná vier dae tot sewe dae teruggroei, en jy wei nooit hergroei af nie. Ons laat rus ’n derde van die plaas vir die hele groeityd en die daaropvolgende winter bewei ons dit regtig baie swaar.”

Op dié spesifieke plaas is 16 kampe, waarvan 12 in ’n groeityd bewei word. Die beeste kom dus eers ná 11-12 weke weer in dieselfde kamp.

“Ons sien buitengewone herstel. In sommige kampe was nie ’n enkele halm rooigras nie en nou is daar klein kolonies. Daar was ook baie ou materiaal en dooie gras, maar met die gereelde skuif het die beeste dit ook begin benut.”

BRANDBEHEER

Met die klem op grasvreters om die veld te herstel, is die vraag of brande ook ’n natuurlike manier is om die veld te bestuur.

“Veldbrande lewer veral in

hoëreëvaldele ’n belangrike bydrae tot die ekologie. In suurveld sal ’n brand vir ’n maand of wat die gras heelwat smaakliker maak en die diere gaan minder selektief vreet,” het Van Oudtshoorn gesê.

Brande word egter dikwels gebruik om net die simptome te behandel van veld wat agteruitgaan.

“Jou veld- en weidingbestuur moet goed wees. Jy moet probeer om die samestelling van jou grasspesies te verbeter deur middel

van hoëdrukbeweiding sodat jy meer goeie grasse het.”

Maar hoe weet ’n boer die samestelling van sy grasspesies is reg? Slabbert sê boere moet in die veld stap en kyk hoeveel saailinge hulle sien.

“Met ’n selektiewe stelsel sal daar ou gras en polle wees. As daar duisende saailinge is, weet jy jy is op die regte pad.” **LBW**

NAVRAE: Mnr. Frits van Oudtshoorn, **078 228 0008**; Danie Slabbert, **082 339 9018**.

SOORTE WEIDINGSTELSLS

Mnr. Frits van Oudtshoorn het die benaderings tot weidingsbestuur as volg uiteengesit:

■ Die ekstensiefste manier van weidingsbestuur is aanhoudende beweiding. Dit beteken al die diere is in een groot gebied vir ’n jaar of meer, soos op ’n wildplaas met geen binneheining nie. Dié metode het die minste bestuursvaardighede en -insette nodig. Om volhoubaar te wees, moet die veld ’n lae belading hê omdat dit ’n baie selektiewe manier van beweiding is. Met ’n lae belading sal die diere

se kondisie goed wees, want hulle vreet net die goeie gras.

■ Die intensiefste manier van weidingsbestuur is ultrahoëdrukbeweiding, waar die diere elke uur geskuif word. Dubbel die hoeveelheid, of selfs meer, diere kan só volhoubaar aangehou word.

■ ’n Semi-intensiewe weidingbestuurstelsel is die konvensionele wisselweidingstelsel waar daar miskien vier of ses kampe is en diere dalk een keer per week of elke tweede week na ’n volgende kamp verskuif word.

DOEN DIT ANDERS

DIE GRAS IS ALTYD
GROENER
AAN DIE
**DONKER
KANT**

DONKER OË,
DONKER HARE
EN 'N **LEKKER**
AGTERKWART

ONS GAAN
HAAL DIE
WINS
AGTER DIE
BUL UIT

KEURINGSTOERE
OM DIE STANDAARD VAN VOORTREFLIKHEID TE HANDHAAF

DIE GESINDHEID VAN 'N DRAKENSBERGER BOER

'N GESINDHEID VAN
AFHANKLIKHEID

'N GESINDHEID VAN
“**DINK-VOOR-
JY-DOEN**”

'N GESINDHEID VAN
LEERBAARHEID

KEUR OP KEUR IS
SWART DIE
KLEUR

'N MA
VAN 'N BEES

SIT JOU
BEESTE
VOETJIE
VOOR

'N GESINDHEID VAN
“ PAK-DIE-BUL-
BY-DIE-
HORINGS ”

'N GESINDHEID VAN
“ DAAR-IS-'N-TYD-
VIR-ALLES ”

Twee Vrystaatse boere, mnre. Gerrit van Zyl van die plaas Struisfontein by Dewetsdorp en De Wet Coetzee van die plaas Moeilikhed by Lindley, is dit eens dat nie-selektiewe beweiding, as een van die pilare van herlewingslandbou, 'n groot bydrae tot grondgesondheid kan lewer.

“Ná heelwat navorsing en besoeke aan boere wat ultra-hoëdruckbeweiding suksesvol toepas, was ek oortuig dat nie-selektiewe beweiding die pad is om te volg,” sê Van Zyl.

“Om egter van selektiewe laedrukbeweiding (bewaringsboerdery) na nie-selektiewe hoëdruckbeweiding (herlewingsboerdery) te beweeg, verg durf. Benader dit eerder as 'n proses pleks van 'n gebeurtenis.”

Herlewingslandbou behels boerderybeginsels en praktyke wat verhoogde biodiversiteit, verrykte grond en 'n verbeterde watersiklus en ekosisteem ten doel het om uiteindelik koolstof in die grond en bogrond-biomassa vas te lê.

WATERBEPLANNING

Van Zyl gee hierdie wenke:

- Beplan jou watergebruik sorgvuldig. Begin by die bron wat jy wil gebruik, hetsy 'n boorgat of gronddam. Maak seker jy kan gemaklik en volhoubaar genoeg water lewer vir dubbeld die getal diere, in een groot trop, as wat jou huidige drakragnorm voorstel.
- 'n Volwasse dier drink sowat 60 liter water per dag. Jou bron moet dus daaglik minstens 60 liter maal die aantal diere op lang termyn van water kan voorsien.
- Verseker 'n groot genoeg opgaarkapasiteit om jou trop diere 'n week lank water te kan gee. Gebruik 'n dik genoeg pyp om voldoende watervloei van die opgaardam tot by die krip te kry.

LAAT DIERE AANPAS

Dit is belangrik om genoeg reserwes te hê om jou tot by die reënseisoen deur te dra.

Moenie só baie aandag aan die gras gee dat jy van die diere vergeet nie. Albei is ewe belangrik.

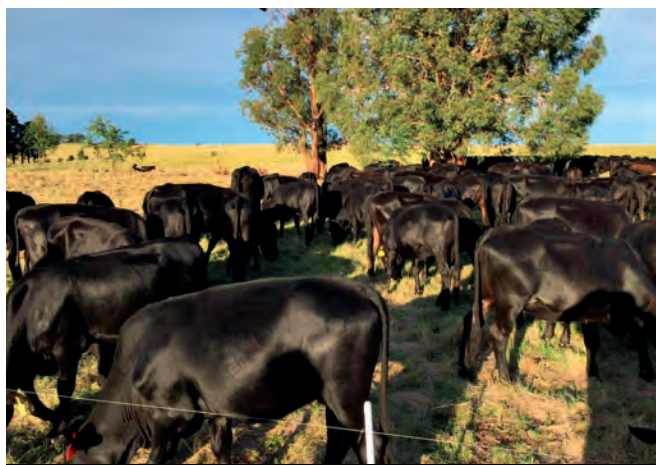
Herlewingslandbou: Lê klem op diere én veld

Die oorgang van selektiewe laedrukbeweiding na nie-selektiewe hoëdruckbeweiding vereis 'n ernstige kopskuif. Twee ervare boere uit die Vrystaat wat herlewingslandboubeginsels toepas en elke dag daarna streef om koolstof in die grond terug te plaas, vertel van hul ervaring en gee raad.

Van Zyl sê die meeste boere wat met herlewingslandbou begin het en dit dan nie volhou nie, het aanvanklik te veel op die gras en te min op die diere gekonsentreer, of die diere nie toegelaat om behoorlik aan te pas nie.

“Oorweeg dit ernstig om jou kudde met 10% te vergroot om te vergoed vir die aanvanklike verlies aan reproduksie weens diere wat sukkel om onder die nuwe bestuur te presteer.

“Dit is ook voordelig om 'n spesie-opname te doen voordat jy met nie-selektiewe beweiding begin sodat jy jou vordering kan meet.

Die diere en die veld vorm 'n holistiese geheel. Gee die diere genoeg kans om by 'n nuwe stelsel aan te pas.

“Die enigste manier om meer geld op jou belegging te verdien as wat die bank kan bied, is om jou beladingstempo op natuurlike weiding deur die regte bestuur volhoubaar te verhoog, terwyl jy terselfdertyd natuurlike hulpbronne verbeter,” sê Van Zyl.

Benut die beeste ook só dat Moeder Natuur se hulpbronne geoptimaliseer word. Die goedkoopste manier is om die drakrag van jou natuurlike weiding deur bestuur te verbeter. Mik na ’n beladingstempo wat dubbel die huidige norm is.

Uiteindelik moet alles daarom wentel om met ’n holistiese benadering ’n winsgewende balans tussen weidingsverbetering en diereproduksie te kry.

Van Zyl sê sy eerste groot aanpassing was om die benadering van produksie per dier te verander en meer klem te lê op wins per hektaar.

Hoewel getalle ’n groot rol speel, lê die geheim daarin hoe doeltreffend jy getalle verhoog, terwyl jy steeds ’n aanvaarbare produksievlak handhaaf en koste in toom hou.

DE WET COETZEE

Van Zyl sê die eerste man wat hy op sy reis na herlewingslandbou gaan besoek het, was Coetzee, wat al van 1998 af besig is om meer koolstof in sy grond terug te sit deur beeste op weiding te gebruik om organismes in die grond op te bou.

Hy sê hy het aanvanklik min vordering gemaak. Sy huidige vordering beteken hy kon die drakrag van sy veld al verdubbel en op sommige dele van sy plaas drie keer verbeter.

“Die diere en die veld vorm ’n holistiese geheel. Die moeilikste deel vir toetreders tot herlewingslandbou is nie om die grond op te bou nie, maar om die kopskuif te maak om die korrekte bestuur toe te pas,” sê Coetzee.

Hy sê kommersiële vleisbeesboere se mededingende voordeel is dat hulle die stelsel teen ’n taamlike lae koste kan bedryf. Hy stem saam met Van Zyl dat

Verskuif die diere gereeld en gee jou kampe kans om te herstel.

PAS HOËDRUKBEWEIDING TOE

Die beginsel is meer beeste in ’n kleiner gebied wat meer gereeld verskuif word. Jy kan self bepaal hoeveel beeste daar moet wees, hoe groot die kampe is en hoe gereeld jy beeste wil verskuif.

Vir beplanningsdoeleindes het ek begin met ’n tropgrootte van 100 grootvee-eenhede (GVE’s). Dit sal beïnvloed word deur elke plaas se grootte, ligging, reënval, reënvalpatrone en arbeid, asook huidige en toekomstige beladingstempo.

Ek is gemaklik daarmee om op die oomblik die beeste elke derde dag te verskuif. Verder het ek wiskundig beplan om net ’n deel van die plantmateriaal per weidingsgeleentheid te benut. Volgens die internasionale grondgesondheidspesialiste dr. Christine Jones en mnr. Jay Fuhrer bied 50% ontblaring voordele, soos min wortelafsterwing en genoeg oppervlakte vir fotosintese, wat die herstel in die groei tyd bespoedig. Hou hierdie buigsaam vir die optimale bestuur en die tyd van die jaar.

Met dié berekening in gedagte het ek al die groter, permanente kampe verder verdeel in kleiner kampies van so na moontlik aan 5 hektaar, elkeen met sy eie water.

Eers het ons elke dag nuwe tydelike kampies gespan, maar daarna is die kampe verdeel met ’n enkele staalraad wat met sonkrag

geëlektrifiseer is.

As jy aanvaar ’n GVE vreet 3% van sy/haar gewig per dag, vreet ’n GVE 4 927 kg droëmateriaal per jaar. Met ’n drakrag van 6 ha/GVE beteken dit dié gebied lewer teoreties gesproke 821 kg droëmateriaal per hektaar. Breek jy dit af in weidare, bied 6 hektaar dan 365 weidare; ’n hektaar bied dus 60 weidare.

Nou moet jy jou beeste in groter troppe kry, gereeld verskuif en die kampe genoeg kans gee vir herstel. My gevoel is om nie ’n kampie langer as drie dae te laat bewei nie.

Ek het die weidare van elke kamp bepaal en kon vir die veewagters ’n sigblad gee van hoe lank ek ’n spesifieke trop in ’n klein kamp wou laat wei. Die troppe se grootte kan verander word.

Met die byhou van die sigblad kan ek op enige tydstop teoreties weet wat die persentasie weidings is wat oor is. Aanvanklik moet jy 10-15% produksie in as jy oorskakel. Die hoër getalle vergoed vir dié “verlies”. Maak egter seker dit is nie te veel in die beginjare nie, want die rekening moet steeds betaal word.

My weidingsjaar strek van 1 Augustus tot 31 Julie. In dié stelsel rus een derde van die weiding vir ’n volle jaar vir grasproduksie, wat as ’n droogtebuffer dien, en die res word optimaal bewei.

— GERRIT VAN ZYL

die oorskakeling van ’n konvensionele beweidingstelsel na hoëdrukweidingspraktyke ’n proses is wat mettert tyd plaasvind.

“Daar is nie net ’n skakelaar wat gedruk kan word om die ommeswaai te maak nie. Diere sal nie dadelik by ’n nuwe stelsel kan aanpas nie.”

Geen boerderystelsel is volhoubaar as dit nie ekonomies, ekologies en sosiaal volhoubaar is nie.

“Indien jy nie wins maak of jou grond opbou nie, staar ’n mislukking jou in die gesig. Jy moet jou boerdery ook binne jou eie bestuursvermoë en omstandighede bedryf,” sê Coetzee.

Sy aanbeveling aan die toetreders tot herlewingslandbou is om soveel druk moontlik op beweidingstelsels toe te pas sonder om die diere se prestasie in te boet – anders is dit nie volhoubaar nie.

“Deur seleksiedruk op diere toe te pas met die oog op ’n laer liggaamsonderhoud, beweeg boere in die regte rigting om meer geleidelike druk op die beweiding toe te pas.”

Diere wat die hoër druk beter kan hanteer, het die volgende eienskappe:

- ’n Inherente, goeie liggaamskondisietelling.
- Genoeg melk.
- Meer lyfvet.
- Hormonaal gebalanseerd.
- Aangepas vir die omgewing.
- Regte tipe. Diere met ’n kleiner raam is meer geskik.

Van al dié eienskappe is die liggaamskondisietelling die sleutel tot beesproduksie. Hoe gouer in die onderhoudsbehoefte voorsien word, hoe gouer is daar energie oor vir melk en reproduksie.

’n Groter veebelading met die regte soort bees is ’n wonderlike tegniek om die weiding korrek te benut. Gebruik dus die regte digtheid vir jou weigeleentheid. **LBW**

NAVRAE: Mnr. Gerrit van Zyl,
e-pos: gerrit@mabitzo.co.za, 083 325 3047. Mnr. De Wet Coetzee,
e-pos: dewet@compuking.co.za, 082 862 9492.

Veilings bied hope waarde aan boere

Om diere op veilings te koop en te verkoop bied nie net die voordeel aan die koper dat diere van goeie gehalte beskikbaar is nie, maar die verkoper is ook verseker dat hy wel sy geld gaan kry. Maak dus seker 'n veiling word onder beskerming van 'n genootskap aangebied.

Wanneer 'n boer diere op 'n veiling wil koop en 'n beskermheer is nie teenwoordig nie, moet hy weet die diere word nie onder die beskerming van die genootskap verkoop

nie. 'n Beskermheer is 'n keurder wat deur die genootskap opgelei en afgevaardig is om as beskermheer vir die genootskap op veilings op te tree.

Mnr. Louis Botha, 'n beskermheer vir die Drakensberger-beestergenootskap, sê diere wat op

amptelike veilings van die Drakensbergers aangebied word, se dokumente sal aan die genootskap se standaarde voldoen.

“Dit kom neer op 'n seël wat die genootskap op die dier plaas om te bevestig dat die genootskap die dier goedgekeur het. Die boer het dus die gemoedsrus om te weet die betrokke dier is van hoogstaande gehalte,” sê Botha.

“Beskermhere is net op amptelike veilings betrokke. As daar dus nie 'n beskermheer teenwoordig is nie, rus die verantwoordelikheid van die transaksie sowel as die gehalte van die dier op die teler se skouers.”

VERSEIDENHEID

Mnr. Schalk Erlank van GWK sê baie meer koopkrag is op 'n produksieveiling en nasionale veiling beskikbaar.

“Wat lekker is van veral nasionale veilings, is dat verskeie diere van verskillende telers daar aangebied word, tensy dit 'n produksieveiling is waar net een teler se diere aangebied word.

“Die diere wat op 'n nasionale veiling aangebied word, word 'n punt uit 10 gegee. Net bulle wat

bo 8 en vroulike diere (verse en koeie) wat bo 7,5 kry, mag verkoop word.

“Die voordeel vir boere wat diere op 'n veiling koop, is dat hulle 'n groter verskeidenheid binne die ras gaan kry teenoor as hulle privaat by slegs een teler diere koop.”

NETWERK

Mnr. Frik Roux, 'n Drakensberger-teler, koop graag diere op veilings omdat reëls daar toegepas word om die koper te beskerm.

“'n Veiling bied ook goeie netwerkgeleenthede omdat 'n mens lekker met jou medetelers kan meng, menings uitruil, en ander telers ontmoet en só jou denkrigting verbreed.

“Op veilings wat onder beskerming van die genootskap aangebied word, is daar gewoonlik 'n verskeidenheid fenotipes waaruit kopers goedgekeurde diere na hul voorkeur kan uitsoek. Om die regte bul vir jou kudde te koop, is goud werd. Daarom sal ek boere altyd aanbeveel om bulle onder beskerming te koop.” **LBW**

Op 'n nasionale veiling word diere onder streng kriteria geselekteer.
FOTO: VERSKAF

SUIDELIKE HOËVELD DRAKENSBERGER KLUB
VREDE VEILING 627°25'97" E 29°09'18"

DRAKENSBERGER
• DIE WATERSBEE • THE PROFIT BREED •

TELERS:
Louis Botha
Black Hills
Carel Nel
Fanie van Dyk
Jan Dhooze
Piet de Villiers
Frannie du Toit
Sampie Smith
JP Theunissen

NAVRAE:
Paul de Bruyn 079 882 1138
Afslaer: Deon Kloppe 082 802 8483
BKBLouid, STANDERTON: 017 712 1245
Louis Botha 082 825 2431

DONDERDAG - 19 AUGUSTUS 2021
VREDE VEILINGSKRALE - 11:00

35 TOP GEREgistreerde bulle
GRATIS VERVOER VAN BULLE 150KM RADIUS

www.bkb.co.za

VEEHANTERINGSTOERUSTING

www.algar.co.za algar@algar.co.za

Kontak Jonathan 082 324 6256

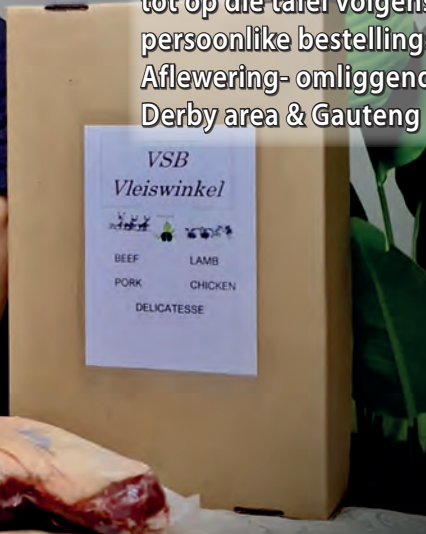
Algar – die doeltreffende kraal

Van Schalkwyk Vleiswinkel van Derby

Noord-wes lewer die sappigste, sagste, hormoonvry:

- Dormer/Merino Lamvleis
- Drakensberger Bees, alle snitte
- Vark van sy ma af
- Vrylopende Hoenders
- Kaas: Haloumi, Feta

Aanlyn, reguit van die plaas tot op die tafel volgens persoonlike bestellings. Aflewering- omliggende Derby area & Gauteng .

Kontak besonderhede: www.vsbvleiswinkel.co.za

Anneke van Schalkwyk: 082 385 4514 | WhatsApp word ook verwelkom.

'n Aangepaste dier is 'n produktiewe dier

Soos die klem in die veebedryf na vleisproduksie beweeg het, is diere met 'n goed gebalanseerde en gespierde vleiskarkas ontwikkel. Die moderne Drakensberger is 'n produk hiervan danksy sterk seleksie gegrond op wetenskaplike norme.

Naas die feit dat die Drakensberger inheems is, het die ras verskeie ander ekonomiese belangrike eienskappe, soos aanpasbaarheid, vrugbaarheid, geboortegemak, sterk melkproduksie, langlewendheid, groeivermoë, voeromsetting en karkasgehalte. Voorkoms is egter hoog op die lys en seleksie word streng gedoen volgens die Standaard van Voortreflikheid.

Die waarde wat die Standaard van Voortreflikheid in die ontwikkeling van die ras bied, word maklik herken aan die eenvormigheid en algemene voorkoms van die Drakensberger. Wyle prof. Cas Maree het gesê die Drakensberger het in 'n ras met opvallende genetiese eienskappe ontwikkel, wat dit amper 'n perfekte beesras maak.

Drakensberger-telers wou nog altyd optimale en doeltreffende produksie teen die mees ekonomiese vlakke lewer. Sonder hierdie vermoë sou hulle nie met ander beesrasse kon mee-

'n Lang en produktiewe leeftyd van 15 jaar en selfs langer is algemeen vir die Drakensberger.

ding nie, veral in gevalle waar sommige Drakensberger-telers ook skape saam met hul Drakensbergers laat wei. Die Drakensberger, wat veral aangepas is om op natuurlike weiding te gedy, het 'n buitengewone grootpensvolume en die vermoë om gras, selfs van 'n lae gehalte, in vleis van hoë gehalte te omskep.

Vroulike diere, die hoeksteen van Drakensberger-teling, moet altyd in staat wees om die voervoorrade wat tot hul beskikking

is, te gebruik om hulself te onderhou, bekwaam te produseer en voort te plant in uiterste, veranderlike omstandighede.

Vroulike diere moet 'n kalf sonder probleme en op 'n vroeë ouderdom kan voortbring. Daarna moet sy 'n lang en produktiewe lewe lei waartydens kalwers teen 'n optimale speengewig voortgebring word.

Telers bereik hierdie doelwitte met natuurlike weiding en minimum insette. 'n Uitsonder-

like eienskap van die Drakensberger-koei is haar vermoë om ná die winter te herstel. Al dié aspekte het daartoe bygedra dat die Drakensberger in 'n uitstekende moederlyn ontwikkel het.

Inligting van die Landbounavorsingsraad se Instituut vir Diereproduksie toon dat Drakensberger-koeie, vergeleke met ander beesrasse in Suid-Afrika, die laagste voorkoms van siektes en kalfsterftes toon. Dit dui op probleemlose bestuur, veral waar ekstensiewe weidingspraktyke toegepas word.

Drakensberger-bulle is bekend om hul libido en lang, produktiewe lewe. Aangesien Drakensberger-bulle uit 'n moederlynras afkomstig is, is hulle ideaal vir gebruik by koeie van alle rasse, soorte en groottes.

Die Drakensberger-bul se kruisteelvermoë moet ook nie onderskat word nie, veral omdat die Drakensberger nie verwant is aan enige ander beesras ter wêreld nie.

Die koeidoeltreffendheid van so 'n kudde word verbeter omdat minder probleme ondervind word wanneer koeie kalf. 'n Drakensberger-bul, veral dié wat vroeër gereed is vir voortplanting, sal ook die sogenoemde maervleis-beesrasse se vordering tot markgereedheid verbeter. Naspeense groei, voeromsetting en karkasgehalte, in sover dit deur die bul bepaal word, beïnvloed die eindproduk, naamlik die vleis. In hierdie opsig het die Drakensberger-bul 'n bewese rekord. **LBW**

STOP VEEDIEFSTAL MET DIE HULP VAN AGRI- ALERT

OMSKEP JOU CCTV KAMERA IN 'N INDRINGER- BESPEURINGSTELSEL

**AGRI-ALERT IS 'N
GEMAGTIGDE
VERSPREIDER VAN
SPOTBOT**

info@agri-alert.co.za • www.agri-alert.co.za • 018 293 1291

CALELA BOERDERY

DRAKENSBERGERS
S.A. BOERPERDE

Jannie Jacobsz: 082 820 4706 | E-pos: calelaj@vodamail.co.za

Delram
Cattle Co

Voorkoms verklap goeie eienskappe van bees

'n Dier se vermoë tot aanpasbaarheid, gehardheid en natuurlike benadering tot reproduksie kan bepaal word deur sy fisieke eienskappe te bestudeer. Tydens 'n webinaar van die Drakensberger-beestelersgenootskap het kenners raad gegee oor die aspekte waarvoor boere en telers op die uitkyk moet wees.

Aanpasbaarheid speel 'n rol by diere se vrugbaarheid en grootte.

Aanpasbaarheid by beeste is belangrik wat veral die omgewing en temperatuur betref. 'n Dier se gemakstemperatuur is by omgewingstemperatuur van 10-27 °C. "Diere moet ultravioletstrale van die son af kan weerkaats en nie aantrek nie, anders gaan hulle warm word en sukkel om aan te pas," sê mnr. Danie Bosman, 'n veekundige wat lank verbonde was aan die Landbounavorsingsraad (LNR), waar hy onder meer betrokke was by die prestasietoetskema van al die beerasse.

Hy sê blink, gladde hare, velkleur en veldikte is belangrik vir diere om hitte te kan verduur.

"Die vel, 'n belangrike orgaan, is 8% van die dier se gewig. 'n

Dik vel is noodsaaklik vir aanpasbaarheid omdat dit meer bloedsomloop na die oppervlak het. Só kan die dier van oortollige hitte ontslae raak."

Bosman sê 'n dier se vel word in die nek gemeet en moet minstens 18 mm wees; 12 mm of 14 mm is te dun.

Hoewel 'n bees se fisieke voorkoms 'n goeie aanduiding is of hy by die klimaat gaan aanpas, sê mnr. Pikkie Uys, 'n boer van die Wakkerstroom/Volksrust-omgewing in Mpumalanga, aanpasbaarheid is net so belangrik in herlewingslandbou.

"Ek het verlede jaar 'n ultrahoë-drukbeweidingsproef gedoen waar ons tot 900 beeste op 0,8 ha per dag laat wei het met agt, ses en drie skuiwe per dag. Ek het gesien die besetting by

my eerstekalf-koeie het daaronder gely en watter groot verskil daar tussen diere kan wees wat aanpasbaarheid betref. Sekere diere het eenvoudig die vermoë om hul kondisie beter te behou en dus vinniger te kan herstel ná kalwing en herbeset te raak. Hierdie diere is beter aangepas vir hul omgewing."

Uys sê hy wil voedingsaangepasheid voeg by eienskappe wat nodig is vir aanpasbaarheid. Diere pas aan by ongunstige invloede wat hul gehardheid kan beïnvloed.

"Ons besef nie hoeveel skade ons aanrig met al die byvoeding en hoë-energie-rantsoene wat ons die jong diere gee nie, asook dipstowwe en doseermiddels.

"Deur my diere te dip, het hulle binne ses maande hul weerstand

vir rooiwater verloor, maar ek kan dit binne ses maande terugkry deur hulle weer bloot te stel. Dit is 'n mite dat inheemse rasse nie rooiwater of galsiekte kry nie. Ek glo wel hulle het 'n beter vermoë om 'n weerstand te ontwikkel, maar hulle kan dit ook verloor," sê Uys.

Hy sê al hoe meer veeboerderye word ingesluk deur saai-boere wat meer geld op 'n kleiner hoeveelheid hektaar kan verdien. Om winsgewend te wees, is dus noodsaaklik vir 'n beesboer as hy ook mededingend wil wees.

"Winsgewendheid word deur veelading en vrugbaarheid bepaal. Ons sal dus meer diere op minder grond moet aanhou. 'n Outomatiese gevolg hiervan gaan kleiner diere met 'n laer onderhoudsbehoefte wees.

"Kleiner diere is nie vrugbaar omdat hulle klein is nie. Hulle is klein omdat hulle vrugbaar is. Dinge soos 'n gladde, blink vel, kondisie en kleur is baie belangrik, maar prestasie wys jou alles. Die toppunt van prestasie vir die vroulike dier is om elke jaar vanaf die ouderdom van twee jaar af 'n gesonde, lewenskragtige kalf te lewer.

"Boere gaan hulle vasloop as hulle direk vir groei selekteer. Groei is belangrik, maar dit moet relatief tot die dier se raam wees. Die dier wat vinnig groei vir sy eie raamgrootte sal in die meeste gevalle die beste dier wees."

GROOTTE VAN KOEI

Bosman sê die grootte van die koei is belangrik wat betref aanpasbaarheid, reproduksie en hoeveel diere op 'n gegewe oppervlakte aangehou kan word.

"Die koei se grootte is 'n kwessie van balans met die omgewing, waarvan voeding die belangrikste is. 'n Koei wat 600 kg weeg, vreet 18 kg voer, teenoor 'n koei van 400 kg wat 12 kg vreet. Dit maak 'n groot verskil om die fisiologiese aspekte, wat hormone insluit, aan die gang te hou.

"As die koei wat 18 kg per dag moet vreet dit nie kry nie, gaan sy nie reproduseer nie. As sy nie

reproduseer nie, gaan sy daardie kalf verloor. Ons wonder dikwels hoekom die koei wat 600 kg weeg haar kalf verloor en dink iets moes gebeur het, maar dit is juis dié koei wat jy moet uitskot. Daardie koei is te groot vir die omgewing en sy sê dit vir jou deur haar kalf tydens of dadelik ná geboorte te verloor.”

Wanneer ’n dier se voorkoms en grootte bekyk word, moet die beginsel van bespierung teenoor goeie vleiseienskappe ook onder die vergrootglas geplaas word.

Bosman sê daar moet ’n balans wees tussen bespierung, reproduksie, melkproduksie en aanpasbaarheid. As ’n boer nie daardie balans handhaaf nie, gaan hy teëspoed optel by reproduksie en melkproduksie.

“Ons wil almal bespierung hê, veral by die bulle. Ons moet egter onthou dat die vroulike diere van die bul wat jy gebruik, oor 15 jaar nog in die kudde is en as jy ’n fout maak, stap daardie fout al die pad saam.

“Pas op vir oorbespierung en dubbelspiergene. Die nadele wat daardie beste inbring, is op alle vlakke net te veel – op bouwvormvlak, die ingewande; hart en lewer wat kleiner is; en die spiere wat geen vet het nie. As jy buitevet en marmering verloor, verloor jy reproduksie. Jy het vet nodig vir herbesetting en vir reproduksie,” sê Bosman.

Uys sê hy het begin om diere met die dubbelbespierungsgeen te identifiseer en hulle nie meer te gebruik nie. “Ek het besef hulle is verantwoordelik vir 80% van probleme met kalftyd. Daardie diere het ook nie melk nie, hulle sukkel om weer bevrug te raak en van hulle toets dragtig, maar wanneer die kalfseisoen kom, kalf hulle nie. Ek twyfel dus nie daaroor dat dié diere minder vrugbaar is nie.”

BENUT STAMBOEKE

Reproduksie is die grondslag van ’n kudde se voortbestaan en ’n stamboek is ’n nuttige handleiding waarsonder ’n boer nie kan klaarkom nie.

“Jy maak ’n reusefout as jy dink jy kan sonder stambome

Mnr. Danie Bosman sê telers moet eerder bulle uitsoek wat koeie dek wat by die veld aangepas is, en nie noodwendig die sterk, gespierde bulle nie.

met diere teel. As jy egter stamboom- en reproduksierekords het en dit nie gebruik om swakker diere uit te gooi nie, is dit min werd,” sê Bosman.

“Ek werk al ’n klompie jare saam met twee kommersiële telers, en dit maak my bekommerd dat hulle geen idee het van die stambome en watter verse water bulle se kalwers is en wat die opvolgbul is nie.

“As jy byvoorbeeld inteling kry deur ’n pa by ’n dogter te sit, is reproduksie die eerste eienskap wat geraak word. Binne die Drakensberger-ras kan jy ’n mate van kruisteling toepas deur verskillende lyne met mekaar te paar, maar bly in beginsel weg van inteling. As jy familie wil gebruik, gaan na lynteling toe (neef en niggie), en dan na ’n lyn wat goeie prestasies lewer.

“Ek hou van stamboeke omdat ek dan die ma kan kry. Ek kan sien wat haar reproduksie

en melkproduksie is, en wie haar ma, ouma en oupa is. Stoettelers plaas al hierdie inligting in die katalogus, wat uitstekende waarde bied. As jy ’n bul koop en die ma is ’n swak reprodukerende koei, voeg jy ’n klomp swak gene by jou kudde.”

REPRODUKSIE

Die ontwikkeling van reproduksie-organe is ook belangrik. In die geval van vroulike diere is die eerste ding waarna opgelet moet word, dat die koei vroulik lyk, sê Bosman. Die hele dier moet vroulik wees, van die kop tot die skouers en blad. Sy moet ook ’n wigvorm hê en haar vroulike dele moet goed ontwikkel wees.

“Ons het op ’n keer embryo’s by 60 koeie getap vir mense in Amerika. Van hierdie koeie het 42 embryo’s op ’n slag gelewer en ander vyf. Dit was interessant om na hul bouwvorm en geslagsdele te kyk. Dié wat minder ge-

lewer het, was swakker en hul geslagsdele en uier was ’n bietjie kleiner. Hulle het ’n bietjie meer bespierung gehad en was growwer diere, dus tel vroulikheid baie.”

Uys sê hy kyk na kondisie, blink vel en die ontwikkeling van die vulva en uier as aanduidings van korrekte hormoonbalans.

“Vir die genetiese vooruitgang van jou kudde is die bulle egter baie belangrik. Jy gaan dit nie bewerkstellig deur swak koeie uit te gooi nie, maar net deur beter bulle te gebruik.

DIE BULLE

“Elkeen moet sy eie resep vir bulseleksie gebruik, maar dit behels min of meer dat ’n bul soos ’n bul moet lyk en optree. Hy moet ’n sterk en breë kop, nek en oogbanke hê, en ’n swaar voorkwart en wig na agter toe. Die belangrikste is die skrotum, want dit is ’n baie goeie aanduiding van vrugbaarheid. Dit moet egter relatief wees, dus ’n groot skrotum in verhouding met sy raam,” sê Uys.

Die bul se skrotum moet goed gevorm en simmetries wees, want dit huisves die semen.

“Vir behoorlike besetting van koeie is 35 miljoen sperms nodig. As net 20 miljoen sperms ejakuleer, gaan die koei nie beset raak nie. Dit is gekoppel aan die grootte van die skrotum en uitstekende byballe wat duielik sigbaar is. Libido is ook belangrik omdat die bul meer as een koei moet dek. Dit kan bepaal word deur op die uitkyk te wees vir ’n kaal kol op die voorkop en ander sekondêre eienskappe, soos ’n bul wat vol lewe lyk. Die skede moet ook nie te lank wees nie, want dit beduiel die reproduksieproses.”

Uys sê teling gaan juis oor hoe om eienskappe te teel wat nie met ’n ander ras verbeter kan word nie. “Dit is die meeste van die tyd oorlewingseienskappe, soos vrugbaarheid en aanpasbaarheid.” **LBW**

NAVRAE: Mnr. Pikkie Uys, **082 857 5022**; mnr. Danie Bosman, **083 637 0189**.

Vleisbeeste en voerkrale: Verseker verbruikersvertroue

Die deeglike monitering van Suid-Afrika se voerkraalkudde is noodsaaklik – ter wille van uitvoer en sodat plaaslike verbruikers gerus kan wees hulle koop veilige kos. Twee kenners het lig hierop gewerp op 'n webinaar van die Drakensberger-genootskap.

Vir voerkrale in Suid-Afrika om winsgewend en volhoubaar te wees, moet dit wetenskaplik bestuur word.

FOTO: VERSKAF

Die speenkalfbedryf maak staat op goeie verhoudinge tussen produsente en kopers, terwyl ander kundiges hulle op navorsing toespits om die rooivleiswaardketting vaartbelyn te maak.

“In Suid-Afrika word die beste rooivleis nie uitgevoer, soos in die vrugtebedryf, nie, maar aan plaaslike verbruikers beskikbaar gestel. Hulle kan verseker wees die vleis is van internasionale gehalte en hulle hoef nie bang te wees om rooivleis te eet nie,” sê mnr. Dewald Olivier, hoofbestuurder van die Suid-Afrikaanse Voerkraalvereniging (Safa).

Hy sê dit is noodsaaklik dat die voerkraalbedryf voldoen aan vereistes wat met naspeurbaarheid, dieregesondheid, voedsel-veiligheid en voedselosekerheid verband hou. Hy sê dit maak sin dat naspeurbaarheid van die voerkraal af teruggevoer word na die boer toe, maar wys daarop dat die toekoms van beesvleisuitvoer eintlik op vertrouensverhoudinge tussen deelnemers gaan berus.

Hy meen daar gaan produsente wees wat nie aan die vereistes van 'n naspeurbaarheidstelsel

kan of wil voldoen nie en eerder vir die plaaslike bedryf vleis teen sekere pryse sal produseer.

“Boere wat uitvoergerig is, sal vertrouensverhoudinge met voerkrale bou, wat op hül beurt in soortgelyke verhoudinge met betrokkenes verder in die waardketting sal staan, plaaslik én internasionaal.”

Olivier sê daar sal onderafdelings in die vleisbedryf wees waarin almal verbind is tot die uitvoer van naspeurbare, siektevrye vleis na internasionale handelsvennote wat daardie onderafdelings se protokolle vertrou. Soos in die geval van varkvleis, sal sulke onderafdelings kan aanhou uitvoer, ongeag die heersende nasionale bek-en-klouseerstatus of voorkoms van ander dieresiektes in ander dele van die land.

Hy sê om 24% van Suid-Afrika se beesvleisproduksie te kan uitvoer, sal die land 'n beter graderingstelsel vir vleis moet instel wat vir buitelandse verbruikers aanvaarbaar sal wees. Benewens ouderdom moet dit sagtheid en marmering aandui.

Kommunikasie tussen die telersgroepe en die kopers van hul diere is van groot belang vir

die suksesvolle bemerking van speenkalwers. 'n Belangrike aspek in die oop gesprek tussen belanghebbendes is om te verstaan waarom sekere kalwers beter in 'n voerkraalstelsel vaar as ander.

Nog 'n aspek waarvolgens produsente beter pryse vir hul diere by die voerkraal kan beding, is die bepaalde gesondheidsvlak van die kudde, onder meer die inentingsprogram wat die boer volg. Olivier ondersteun die noukeurige boekstaving van die kudde se geskiedenis, wat daartoe kan bydra om die naspeurbaarheid van 'n produk van die plaas tot op die verbruiker se bord te bevorder.

“Hoewel diere ons produk is, is ons 'n besigheid wat op verhoudings gebou is. Voerkrale het produsente nodig en ons glo hulle het ons ook nodig. Ons het lank teen mekaar gewerk, maar ons moet nou saamstaan om ons produk in die buiteland te verkoop.”

Die voerkraalbeweging se kode van beste bestuurspraktyk behels van die goeie versorging en grootmaak van diere deur middel van goeie bestuur tot die behoorlike uitoefening van veeartsenykundige praktyke en die behandeling van diere. Alles

word gekoppel aan die internasionale ISO-standaard wat onafhanklik gemonitor word.

“Suid-Afrikaanse vleis ding met die beste ter wêreld mee. Die wêreld se markte is oop. Ons moet al nader aan selfregulering beweeg, waarvan dié projek 'n goeie begin is,” sê Olivier.

NAVORSING

Mnr. Phillip Oosthuizen, wat vir sy doktorsgraad in landbou-ekonomie aan die Universiteit van die Vrystaat studeer, se navorsing oor vleisbeeste is daarop toegespits om die hele rooivleiswaardketting meer vaartbelyn te maak en meer waarde uit die bedryf te put. Dit sluit onder meer in die ondersoek na die beesrasse wat die beste groei, die ideale aanpassings- en voertydperk, die beste rantsoene en vleisgradering.

Hy sê nie net die beste bestuur is noodsaaklik om wins te maak nie, maar 'n wetenskaplike boer moet ook seker maak hy bly aan die voorkant deur die beste tegnologie te benut en self navorsing te doen oor hoe om sy waardketting te optimaliseer.

“Die boer moet volgehoue aandag skenk aan die produkte wat hy lewer, asook aan die prosesse, tegnologie, sakemodelle en sektore wat daarmee verband hou. Die uiteindelijke doelwit is ekonomiese volhoubaarheid.”

Oosthuizen sê Suid-Afrika slag gemiddeld 8 miljoen beeste per jaar, waarvan 75% deur voerkrale met staanplek vir 700 000 beeste gaan. Hoewel die plaaslike vleisbeesbedryf dinamies is, is daar heelwat ruimte vir verbetering om die voerkraalbedryf winsgewender te maak.

Oosthuizen sê die vraag is hoe ekonomies volhoubaar dit is. Stygende produksiekoste kan slegs teëgewerk word deur meer op dieselfde grond te produseer, groter te word, te diversifiseer en waarde toe te voeg. By die Sernick-groep, waar hy hoof van navorsing en ekonomie is, word iets van alles gedoen. Die klem is egter op groter winsgewendheid uit die beesboerdery, voerkraal en waardetoevoeging.

Oosthuizen se eerste navorsingsprojek in 2015 was toegepits op die presisie-afronding van vleisbeeste in die voerkraal om die beste wins te bepaal met die voertyd van verskillende beesrasse in verskillende prysskenario's. Deur onder meer die groei, voerinname en uitslagpersentasie van elke eiesoortige ras te bepaal, kan die voerkraalprestasie nageboots word. Indien prysskenario's, hoofsaaklik voer- en karkasprys, saam met die prestasiedata verwerk word, kan 'n voertyd bereken word om die hoogste wins te toon.

DOELTREFFENDHEID

"Beesboere moet beseft voerdoeltreffendheid en groei word belangriker vir voerkrale. Sonder genetiese verbetering gaan voerkrale, en veral dié wat nie deel van 'n waardeketting is nie, moeilik oorleef," sê Oosthuizen.

Voerkrale in Suid-Afrika is marginaal en riskant wanneer dit nie wetenskaplik bedryf word nie. Volgens Oosthuizen se navorsing toon voerkrale 30% van die tyd 'n verlies. Van sy aanbevelings vir winsgewende voerkraalproduksie sluit in:

- Koop gesonde, goeie speenkalwers van bulle waarvan die groei en voeromsetting bekend is. Stoettelers kan werklike waarde toevoeg deur hul bulle geneties te selekteer vir groei en voeromsettingsvermoë. Telers wat hul bulle daarvoor laat toets en daarvolgens selekteer, kan dié eienskap na die kommersiële produsent se kudde oordra vir beter waarde in die voerkraal. Vroulike diere wat uit gese-

lekteerde stoetbulle geteel is, sal oor hierdie eienskappe beskik en behoort dit aan hul nageslag oor te dra. Akkurate stambome tesame met seleksie vir genetiese verbetering verhoog die voorspelbaarheid van teling en is van die waardetoevoeging wat die stoetteler aan die kommersiële teler bied. Wetenskaplike vordering sal stoettelers binne die volgende drie tot vyf jaar in staat stel om hul diere ook te selekteer vir vleissagtheid. Vleis van dié beeste sal tot 'n beter eetervaring vir die verbruiker lei.

- Beeste moet die nodige aanpassing (*backgrounding*) ondergaan voor hulle voerkraal toe gaan. Die bulle moet eers 30 dae lank op veldweiding wees waar hulle 'n aanvullende proteïenlek kry. Groei word tot 1 kg per dag beperk. Daarna word die diere tien dae lank in die voerkraal op 'n voerkraalbeginnantsoen aangepas.

Dan is hulle gereed om die voerkraalproses te volg. Die doel van die aanpassing is die oorskakeling van die rumen van 'n melk-en-gras- na 'n graanrantsoen, wat baie energie bevat en die rumen se suurvlaag verlaag. Die kalf moet ook kans kry om gemaklik saam met ander kalwers in 'n klein kampie uit dieselfde voerbak te vreet. Verder help dit om immuniteit op te bou.

- Navorsing wat gedoen is om die optimale slagtyd van verskillende rasse te bepaal, word gebruik om die finansiële voordeel daarvan te kry.
- Kalwers wat nie in die voorbereidingsfasies presteer nie, sal ook nie in die voerkraal presteer nie. Sowat 10% word uitgeskot voordat hulle voerkraal toe gaan. **LBW**

NAVRAE: Mnr. Dewald Olivier, e-pos:

exec@safedlot.co.za, 082 800

3737, web: safedlot.co.za;

mnr. Phillip Oosthuizen, e-pos:

phillip@sernickgroup.co.za

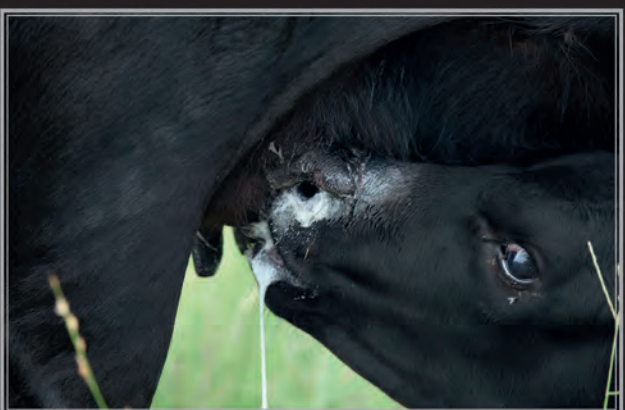

"Some call it in the middle of nowhere...
I call it the center of my world"

Nelmarié van Staden: 082 466 4868
E-pos: bonheim.drakensberger@gmail.com
MAGALIESBURG

Sambesi Drakensberger Stoet

Sampe Smith 082 940 9283
Volg ons op facebook - Sambesi Drakensbergers

STOETTELERS

BLACK FOX KLERKSDORP

Johann Fourie: 082 772 7716 • johannfourie1964@gmail.com

BLACK HILLS POTCHEFSTROOM

Willie Landman: 083 257 8511 • willie@blackhills.co.za
Jean van der Merwe: 082 719 7521 • jean@blackhills.co.za

BLOUBOSPUT REVILO

Francois Weideman: 082 948 2161 • bloubosput@gmail.com

BLYDE SOUTHDOWNS ESTATE

Eli van der Merwe: 076 453 0826 • elivdm@mweb.co.za

BOLLIE PAULPIETERSBURG

Johann Schütte: 083 676 0500 • waldheim@skyafrica.co.za

BONHEIM VLAADRIF

Nelmarie & Manie van Staden: 082 466 4868 • bonheim.drakensberger@gmail.com

BRAKENJAN BRANDFORT

Fanie van Dyk: 082 774 4952 • fanie.vandyk1@gmail.com

BTS SECUNDA

Claude Bently & Hardus Holtzhuysen: 082 550 2027 • claudeb@pdps.co.za / hardush@gmail.com

BUFFALO VALLEY CAROLINA

John Roos: 082 809 7941 • buffalovalley@skyafrica.co.za / johnjroos@gmail.com

CALELA ERMELO

Jannie Jacobsz: 082 820 4706 • calelaj@vodamail.co.za

CUMIN BOONS

Byron Cumin: 082 453 8444 • syferbult@global.co.za

D'HOFSTEE HEIDELBERG

Jan Dhooge: 082 892 5762 • jandhooge67@gmail.com

DELRAM FICKSBURG

Henk Delport: 083 300 1131 • delram.h@outlook.com / delram.s@outlook.com

DRIE D BARKLY-OOS

Willem Adriaan du Randt: 082 771 0716 • sdurandt@vodamail.co.za

EDMAN VENTERSBURG

Mike van Rensburg: 082 559 8897 • mikevr@lantic.net

EMBEE TASBET PARK

Magiel Blom: 082 459 9739 • magiel.blom@gmail.com

FERAX BROOKLYN PLEIN

Gerrit Grobler: 082 784 1501 • gerritgrob@law.co.za

FRELON VREDE

Rodney Neuman: 082 746 8142 • rodney@neumandrakensbergers.co.za

GRASMUNT BRANDFORT

Carel Nel: 082 828 1984 • carelnel02@gmail.com

GROENVLEI BELFAST

Werner Krynauw: 071 607 1086 • floradale@telkomsa.net

GRYSHOEK VOLKSRUST

Pikkie Uys: 082 857 5022 • identity.redken@gmail.com

HAASKRAAL RICHMOND

Van Zyl Naudé: 082 664 3466 • haaskraal@vodamail.co.za

HANSEL PAULPIETERSBURG

Hans Schütte: 082 419 0226 • hanselna@lantic.net

HENDRIK HANCKE BETHAL

Hendrik Hancke: 083 384 6771 • cshancke@gmail.com

HILLS & DALES CENTURION

Frik Barnard: 082 370 6000 • dr.fjbarnard@mweb.co.za

HORMAN BETHAL

Carel Hancke: 083 384 6771 • hancke.ch1@gmail.com

HUGHDALE NOUPOORT

SP van der Walt: 063 775 6552 • hughdale05@gmail.com

HYMGERT VREDE

Rodney Neuman: 082 746 8142 • rodney@neumandrakensbergers.co.za

INDELELA LYNWOODDRIF

Francois Dreyer & Danie Dreyer: 083 554 9412 • francois@plumbcon.co.za

INFRACOR

Stud Breeders

**BOER VOLHOUBAAR
BELÊ IN DIE IR BRANDMERK**

2018

2020

2021

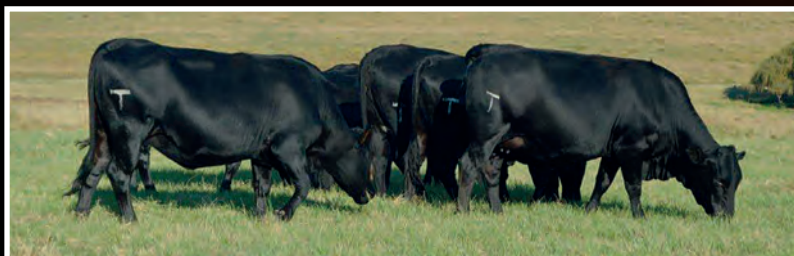
2018, 2020, 2021 SA Stamboek Platinum Elite Koei - TOP GENETIKA GEE DIE VOORSPRONG

DERICK ORSMOND, Carolina | derick@infracor.co.za | 083 273 6432

**25 JAAR
se doelgerigte
Stoetteling.**

**Waar Passie en Genade
die Dryfveer is
tot Sukses.**

PETRUS TALJAARD | E-pos: talmanpt@gmail.com | Tel: 082 493 4137

INFRACOR PRETORIA

Derick Orsmond: 083 273 6432 • derick@infracor.co.za

JESUMAR DEWETSDORP

Freddie Wasserfall & Neels Wilken: 083 638 2125 • otjiwa@vodamail.co.za / elmien.wilken@gmail.com

KOJO AMERSFOORT

Koos van Niekerk: 083 278 9699 • kojo@kojobdy.co.za

KWARS BRONKHORSTSPRUIT

Jan Ehlers: 084 602 1246 • janehlers5@gmail.com

MAMBANE VREDE

Louis Botha: 082 825 2431 • bothaboerdery04@gmail.com

MOBAZA CENTURION

Monja Esterhuizen: 084 580 5808 • monjaest@gmail.com / info@mobaza.co.za

MOOIVELD BALLITO

Andre Nel: 082 446 3972 • andre@jonel.co.za

NADAU HANOVER

Johannes Retief: 082 385 1821 • johannesretief1@gmail.com

NEBA LINDEN

Bertus Nel: 071 343 0967 • edentrust12@gmail.com

NEUSBERG MIDDELBURG

Clift Frewin: 079 015 1010 • neusberg@nokwi.co.za

NITIQUE HANOVER

Grant Naude: 076 700 3855 • kriegerspoort@nitique.co.za

OUHOUTFONTEIN PRETORIA

Danie du Toit: 082 452 2694 • daniedt@global.co.za

QUAGGAFONTEIN ZASTRON

Liesel Foster: 082 373 2427 • lfoster@vodamail.co.za

RAKA CRADOCK

Frans & Jan Erasmus: 083 488 5511 • jde009@gmail.com

REDBACK VERKYKERSKOP

Niel Pienaar: 082 775 2203 • neil.pienaar@gmail.com

RIETKOL STANDERTON

Piet de Villiers: 073 143 3985 • pietvilliers@gmail.com

ROOIPAD DIBENG

Werner Vermeulen: 078 575 1144 • drakensberger@gmail.com

ROUVUS VENTERSBURG

Gawie Roux: 083 264 5487 • rouvus@gmail.com

SALOME VOLKSRUST

Willie & Carl Watermeyer: 073 640 6151 • willie.watermeyer@gmail.com

SAMBESI KLERKSDORP

Sampie Smith: 082 940 9283 • sampie.smith@yahoo.com

SEEKOEI HANOVER

Chatty Lindsay: 082 779 3992 • kalkoenkrantz@karoomail.co.za

SSENDRA PARYS

JP Theunissen: 079 417 2639 • jpthunissen@ssendra.co.za

SWARTBERGER JOHANNESBURG

Wian van den Berg: 079 011 4849 • wianvandenbergo@gmail.com

SWARTMUNT COLESBERG

Rian de Jongh: 071 729 1919 • cas22@shisas.com / casmed@shisas.com

TALMAN ERMELO

Petrus Taljaard: 082 493 4137 • talmanpt@gmail.com

TURFKUIL BULTFONTEIN

Frannie du Toit: 072 355 7601 • turfkuildutoit@gmail.com

VERLAND AROAB, NAMIBIE

Gerhard Maritz: 081 300 6368 • broncocc@iway.na

WALDBERG LUNEBURG

Udo Beneke: 082 797 8088 • waldbergdrakensbergers@gmail.com

WELGELUK WESSELSBRON

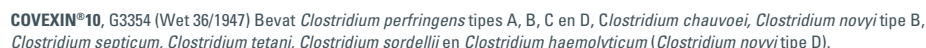
Eduan Naude: 082 411 1118 • welgeluk@dekeduan.co.za

Twoe entings van 1 ml elk met 'n tussenpose van 4-6 weke, opgevolg met 'n jaarlikse skraagdosie.

Twée entings van 2 ml elk met 'n tussenpose van 4-6 weke, opgevolg met 'n jaarlikse skraagdosis.

Intervet South Africa (Pty) Ltd, Reg. No. 1991/006580/07
20 Spartan Road, Spartan, 1619, RSA | Private Bag X2026, Isando, 1600, RSA
Tel: +27 (0) 11 923 9300, **Fax:** +27 (0) 11 392 3158, **Sales Fax:** +27 (0) 86 603 1777
www.msdl-animal-health.co.za | ZA/COV/0716/0005

'N GOED GEBALANSEERDE VOERVLOEIPAKKET REGDEUR DIE JAAR

Ons voergewasse bied hoë produktiwiteit, drakrag en smaaklikheid vir alle veeproduksiestelsels, van vleis- en melkbeeste tot skaapproduksie en die afronding van speenkalwers en -lammers. Die uitsonderlike pakket sluit eenjarige raaigras, meerjarige raaigras, Japannese radys, hawer, krog, stoelrog, voersorghum, tef en lusern in.

™* Handelsmerke van Corteva Agriscience en sy geaffilieerde maatskappye. © 2021 Corteva. 2021/WEIDING/LW/15DAIRY

